

A. IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE:

Obnova mestského opavenia v Sabínove

názov stavby:	Sabínov
miesto stavby:	Sabínov
okres:	Sabínov
číslo parcely:	parc. číslo 99, 937/1, 937/2, 938, 940, 1415/7, 1417/1, 1417/3, 1436/1, k. ú. Sabínov
investor:	Mesto Sabínov
zastúpený:	Námestie slobody 57, 083 01 Sabínov Ing. Peter Molčan
hlavný projektant:	Obnova s. r. o. Pletárska 14, 969 01 Banská Štiavnica
zodpovedný projektant:	Ing. arch. Peter Nižňanský, Banská Štiavnica reg. číslo 1838 AA
projekt architektúry:	Ing. arch. Peter Nižňanský, Banská Štiavnica Ing. arch. Adriana Zorvanová, Banská Štiavnica Ing. arch. Lýdia Chovancová, Stará Ľubovňa
statika:	Prodís s. r. o. – Ing. Vladimír Kohút, Bratislava
stupen:	realizačný projekt
dátum:	december 2012

B. ZÁKLADNÉ ÚDAJE:

Mestské opavenie v Sabínove má nepravideľný oválny pôdorys s osami 440 a 345 m, s centrálnym námestím šošovkovitého pôdorysu. Patrí medzi najautentickejšie zachované hradbové systémy slobodných kráľovských miest na východnom Slovensku. Z celejestskej fortifikácie sa dodnes nad úroveň terénu zachovali len fragmenty (približne tretina). Najlepšie a najucelenejšie sa zachovala južná línia s dobre čitateľnými zvyškami hradobného múru spolu s piatimi ucelenými zachovanými vežami (veže č. 1, 2, 3, 4, 8) a malými torzami ďalších štyroch veží (č. 5, 6, 7, 9, 13). Časť opavenia medzi vežami 1 až 9 je po celej dĺžke z vnútornej strany lemovaná priebežnou hradobnou uličkou, pričom z vonkajšej strany k hradbe prilieha rad parciel so zástavbou rodinných domov.

Projekt navrhuje stavebnú obnovu vybraných častí ruín a zaniknutých častí mestského opavenia, predovšetkým za účelom konzervácie a rekonštrukcie kurtín a čiastočne hypotetickej rekonštrukcie zachovaných veží. **Riešený je úsek opavenia od zaniknutej veže č. 13 (podľa starého číslovania) pokračujúci západnou, južnou a východnou časťou opavenia končiac vežou č. 9. Súčasťou PD je aj čiastočné riešenie veže č. 10.** Ostatné časti opavenia sú už po rekonštrukcii a nie sú predmetom riešenia tejto PD.

Výstavba opevnenia súvisela so skorším povýšením Sabínova na slobodné kráľovské mesto v roku 1405 a hlavne s odzovom na plienenie bratrických vojsk. Výstavba murovaného opevnenia s vonkajšou priekopou začala v 70. rokoch 15. storočia, budované bolo v priebehu dvoch storočí. Fortifikačný systém prestal byť udržiavaný od

F. HISTÓRIA OBJEKTU:

Užívateľom bude investor, respektíve osoby ním poverené.

E. PŘEHLED UŽIVATELOV A PŘEVÁDZKOVATELOV:

Jestvujeme odstrániť a vedenie pretrasovať zemou, nie sú súčasťou rozpočtu tejto PD. Jestvujeme drevené stĺpy s telefónnym vedením v tesnej blízkosti opevnenia súkromných vlastníkov, nie sú súčasťou rozpočtu tejto PD. Táto PD riešenia konfliktných situácií len doporučuje, úpravy sa musia udiť na náklady užívateľskými zadnými vstupmi do záhrad rodinných domov, či ich garáží.

Jestvujeme torzá opevnenia sa miestami prelínajú so zástavbou prilahlých rodinných domov respektíve ich hospodárskych prístavieb, v niektorých prípadoch dokonca nehnuteľnosť zasahuje do pôdorysu hradobného múru. Niekedy je vyspádovanie dažďových žlabov prilahlých nehnuteľností vykonzoloované v podobe chriča ponad torzá hradby smerom k vnútornej uličke. Často sú múry opevnenia sekundárne perforované

D. VECNÉ A ČASOVÉ VÄZBY NA OKOLITÚ VÝSTAVBU:

- pamiatkového územia PZ Sabínov, KPÚ Prešov, 2010
- Zásady ochrany pamiatkového územia PZ Sabínov - Územný príemet zásad ochrany 2005
- opevnenie, Ing. arch. M. Bóna, Mgr. M. Šimkovic, Ing. Peter Glos, september-október
- Architektonicko-historický výskum a návrh na obnovu NKP – Sabínov – mestské
- gispian mesta Sabínov s vyznačením parciel vo vlastníctve mesta
- dokumentácia pre realizáciu stavby, 2006
- turisticky orientované mesto a zlepšenie estetického vzhľadu centra mesta,
- Macejková, M.: Rekonštrukcia mesta Sabínov – časť B: Pretvorenie mesta na a ochrany prírody Prešov – dokumentačné oddelenie; 1978
- Školská bašta č. 10 Sabínov; Krajský ústav štátnej pamiatkovej starostlivosti
- zameranie - Sabínov – hradby a bašty; Geodézia, národný podnik, Prešov; 1974-75

C. VÝGHODISKOVÉ PODKLADY:

Cieľom investora je vytvoriť turisticky atraktívnu a historicky hodnotovnú prezentáciu opevnenia mesta a zabezpečiť bezpečnosť pohybu osôb v bezprostrednej blízkosti muriv opevnenia, najmä veží.

prvej polovice 19. storočia, odvtedy chátral. Veže sa začali používať na hospodárske a obytné účely.
V 80. rokoch 20. storočia Mesto Sabinov pristúpilo k obnove veží č. 8 a 10 a na začiatku 21. storočia k prezentácii priebehu severnej línie hradieb až po vežu č. 13 (podľa starého číslovania).

G. ČLENENIE AREÁLU:

1. **KURTINY MEDZI VEŽAMI**
2. **VEŽE**

1. KURTINY MEDZI VEŽAMI

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

Kurtiny sú zachované v rôznej miere – časť je zaniknutá, niektoré úseky sú zachované pod úrovňou ochodze alebo zachované po úrovni ochodze aj s časťou predprse. V súčasnosti sú väčšinou v zlom stavebno-technickom stave, pričom je potrebná hlavne konzervácia kurtín.

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

Zámerom návrhu je doplniť prízemné úseky zaniknutých kurtín, aby sa tak scelil výraz súvislého opivenia. Navrhuje sa stavebná obnova kurtín formou čiastočnej rekonštrukcie, hmoty murív sa analogicky doplnia, kde nie je zachovaný priebeh kurtín nad terénom, ich priebeh upresní archeologický výskum.

- úseky, ktoré boli dodatočne nekvalitne murované, prípadne sa vykláňajú alebo sú v havarijnom stavebno-technickom stave premurovať,

- murivá, ktoré sú zachované len v čiastočnom profile (len vonkajšie alebo vnútorné líce alebo líce s jadrom) domurovať do plnej hrúbky a do výšky parcelného múru 2 až 3 m s ruínálnou zvlinenou korunou,
- časti kurtín, kde sa ich priebeh nad terénom nezachoval, bude určený archeologickým výskumom a potom vymurované v plnej hrúbke do výšky parcelného múru 2 až 3 m, murivá, ktoré nie sú vymurované do dostatočnej výšky nadmurovať do výšky 2 až 3 m v plnej hrúbke, respektíve tak, aby sa zakryli nežiaduce prieťahy na stavby priliehajúce z vonkajšej strany ku opaveniu,
- odhalené jadrá muriv sa budú konzervovať domurovaním jednej vrstvy jadra v ruínálnej zvlinenom profile,
- plochy s úbytkom líca budú konzervované prítiahnutím ložnej malty k zvetranému lícu, postup sa upresní po zrealizovaní skúšok,
- plochy líc s nebezpečne vyplavenými ložnými škárami vyškárovať čisto väpennou maltou, vypadnuté kaverhy doplniť do líca,
- koruna muriv bude vytváraná vo zvlinenom profile a prekrytá mačinkovaním suchomilnou trávou,
- jestvujúce kapsy a lešenárske diery ponechať, miesta, kde ako výplň bola použitá tehla, tehlu odstrániť a doplniť kameňom,
- torzá strieľní v predprsní sa domodelujú podľa analógií do ich pôvodného tvaru, preklad bude z lomovej pieskovcovovej kamennej platne,
- novodobé väpennno-cementové omietky odstrániť, staršie omietky umelecko-remeselné konzervovať,
- líca znečistené cementovou maltovinou očistiť,
- zabezpečiť spoľahlivý odtok od líc muriv opavenia - nasýpanou hlinitou zeminou vytvoriť sklon terénu cca 15% od muriva, povrch zatravníť,
- priebeh muriv, ktorý sa nezachoval a nachádza sa na cestnej alebo pešej komunikácii bude interpretovaný v dĺžbe (po upresnení archeologickým výskumom), menovite sú to tieto úseky:
 1. pochádzny typ dĺžby sa uplatní v úseku:
 - kurtiny v chodníku medzi SZ bránovou vežou, popri zaniknutej veži 11 (podľa starého číslovania) až po zástavbu pri veži 1,
 - kurtiny severne od zaniknutej SZ bránovej veže,
 2. požadný typ dĺžby sa uplatní v úseku:
 - kurtiny na cestnej nespevnenej komunikácii pri veži č. 7,
 - kurtiny na cestnej asfaltovej komunikácii od veže č. 8 južným smerom,
 - kurtiny na cestnej asfaltovej komunikácii medzi vežami č. 4 a 5,
 - kurtiny na mieste nultého prejazdu cez kurtinu v strede úseku medzi SZ bránovou vežou a vežou č. 13 (podľa starého číslovania),

- archeologický výskum je potrebné vykonať v úsekoch, kde je potrebné určiť priebeh zaniknutých kurtín, menovite sú to tieto úseky:
 - priebeh kurtiny na cestnej komunikácii pri veži č. 8;
 - priebeh kurtiny medzi vežami č. 5 a 6;
 - priebeh kurtiny na cestnej komunikácii medzi vežami č. 4 a 5;
 - priebeh kurtiny a veže č. 11 (podľa starého číslovania) na pešej komunikácii medzi vežou č. 1 a SZ bránovou vežou.

POŽIADAVKA NA ŠPECIALIZOVANÉ VÝSKUMY:

- pôvodné omietky, ktorých nález sa predpokladá pod otlkanými novodobými vápenno-cementovými omietkami veží 10 a 8 umelecko-remeselné konzervovať.

POŽIADAVKA NA REŠTAURÁTORSKÉ, UMELECKO-REMESELNÉ PRÁCE:

- v budúcnosti sa predpokladá vedenie prehliadkovej trasy náučného chodníka hradovou uličkou pozdĺž vnútorného lica opavenia. Z toho dôvodu je nutné odstrániť prehradenie uličky plotom pri veži č. 1 a 7 (nie je súčasťou rozpočtu tejto PD).
- všetky konštrukcie súkromných vlastníkov, ktoré zasahujú do riešených kurtín a veží 3m (nie je súčasťou rozpočtu tejto PD),
 - akúkoľvek zmysluplnú interpretáciu zaniknutého opavenia. V prípade, že zaniknú garáže sa v tejto PD nenavrhuje – jestvujúce objekty garáží neumožňujú v súčasnosti objektu garáží, kurtína sa vymuruje v plnej hrúbke do výšky parcielného múru 2 až 3m (nie je súčasťou rozpočtu tejto PD),
 - a nie sú majetkom mesta (ploty, brány, presahy striech, vyústenia žlabov, novodobé murivá) budú vlastníkmi upravené podľa doporučení výkresovej dokumentácie, nie sú súčasťou rozpočtu tejto PD,
 - v budúcnosti sa predpokladá vedenie prehliadkovej trasy náučného chodníka hradovou uličkou pozdĺž vnútorného lica opavenia. Z toho dôvodu je nutné odstrániť prehradenie uličky plotom pri veži č. 1 a 7 (nie je súčasťou rozpočtu tejto PD).

2. VEŽE č. 1 – 10, a č. 11 (podľa starého číslovania):

VEŽE č. 1 – 4

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

Pôvodne niekoľko-podlažné veže mestského opevnenia na podkovovitom pôdoryse sa zachovali už len torzálné, z ich murív chýba časť posledného podlažia. Nezachovalo sa prestrešenie, stropy len veľmi fragmentálne, po vnútornej ochodzi ostali len kapsy v murive. Interiéry sú lepšie zachované, chátrajúce ale autentické bez konzervačných zásahov v minulosti, miestami sú dochované aj pôvodné omietky.

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

Zámerom návrhu je prestrešiť veže, aby nedochádzalo k ich ďalšej degradácii, murivá konzervovať, zamurovávajú sa len násilne prebúrané otvory, stavebne sa opravujú len prvky s ohrozenou statikou, naznačuje sa pôvodná existencia ochodzí.

- návrh prestrešenia je formou hypotetickej rekonštrukcie – typická kuželovitá strecha na podkovovitom pôdoryse, po konštrukčnej stránke sú navrhnuté voľné kópie obdobných historických krovov, aplikujú sa klasické tesárske detaily a spoje,

úplne pohybné zástavbou priliehajúcich objektov, ktoré sú určené na dožitie. Murovo niekoľko-podlažnej veže mestského opavenia na podkovovitom pôdoryse je

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

VEŽA Č. 5

- vložení tráv z dubového dřeva,
- poznatky o dřevě konstrukci krytí ochodze s velmi skromné a nedovolují proti dřevokazným škodcom, bez klampářských prvků, štiepaný šindel dvojito kladený, impregnovaný tlakovo bezfarebným prostriedkom Tikkurila kiwi na dvojnosobný napuštěný náter Tikkurila Valti base. Krytina dřevěná škodcom. Povrchová úprava bude napodobňovat šive zosťarnuté drevo – síva lažura dubové dřevu, impregnované tlakovo bezfarebným prostriedkom proti dřevokazným konstrukcie, která je len čiastočne chránená strieškou, sa použije na všetky prvky schodiska, ale nebude sprístupnená pre návštevníkov. Kvôli dlhšej životnosti celej veže č. 3 bude mať náznakovo rekonštruovanú časť ochodze s podestou prístupového upresnia po sprístupnení,
- výpovednej hodnoty originálu. Potrebné stavebné zásahy pri jednotlivých nikách sa prichytene k podkladu, s maximálnou požiadavkou na zachovanie autenticity prestropenia niky nevyhnutné. Jestvujúce omietky budú iba veľmi výnimočne strieňi treba jednotlivu zväžiť, či situácia už nie je skonsolidovaná a či je dopĺňanie staticky ohrozujú konstrukčné prvky. Pri chýbajúcich prekladoch či záklenskoch nik stavebné zásahy, ktoré eliminujú rušivé novodobé prebúrania muriva, či priamo interiéru veže sa zachovali vo vzácnosti autentickej podobe a preto sa navrhnú iba také vápennou maltou, vpadnuté vonkajšie aj vnútorné kaverny doplniť do lica,
- exteriérové plochy líc s nebezpečne vyplavenými ložnými škárami vyskávať čisto podlažiach,
- vodítkom je predpoklad rytmického striedania osádzania otvorov v jednotlivých domodelujú zachované torzá strieňi, vo veži 2 sa vytvorí nové otvory strieňi, predpokladanej pôvodnej výšky. Vo vežiach 1, 3 a 4 sa v poslednom podlaží do chýbajúce murovo posledného podlažia sa vymuruje v plnom profile do zinkového plechu tmavej farebnosti,
- konzolou odvedie mimo muriva. Použijú sa klampárske prvky z predzvetraného titán-sa osadia odkvapové žľaby a zachytaná voda sa chrličom, podopieraným atypickou v úsekoch odkvapu striech, kde by voda stekala priamo na murivá ochodze či kurtín, impregnovaný tlakovo bezfarebným prostriedkom proti dřevokazným škodcom,
- nepoužije sa železobetónový veniec, krytina dřevěná šindel dvojito kladený,

Niekoľko-podlažná veža mestského opevnenia na podkovovitom pôdoryse bola v nedávnej minulosti komplexne obnovená, jestvujúce obnovené konštrukcie táto PD

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

VEŽA č. 8

Kedže jestvujúca zachovaná časť stavby leží na súkromnom pozemku, v tejto PD sa stavebné zásahy v tomto úseku len doporučujú – jestvujúce torzo sa zakonzervuje ochrannými riadkami koruny a na základe zistení archeologického výskumu sa vytiahnu muriá do výšky min. cca 1m s ruinaľne zvlínenou zamačínovanou korunou (nie je v rozpočte tejto PD). Na parcele uličky s nespíveným povrchom v majetku mesta sa v tejto PD navrhuje, na základe zistení archeologického výskumu, odprezentovať pôdorys veže formou kamennej pojadnej diažby. V prípade, že dôjde k zmene komunikačných súvislostí – sprejadní sa hradobná ulička pozdĺž vnútorného líca hradieb, terajšia ulička stratí opodstatnenie a muriá veže sa vytiahnu do výšky cca 1m s ruinaľne zvlínenou zamačínovanou korunou (nie je v rozpočte tejto PD).

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

Pôvodne niekoľko-podlažná veža mestského opevnenia na podkovovitom pôdoryse sa zachovala už len v nepatrnom zvyšku nadzemného muriá aj to jej na malej časti pôdorysu.

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

VEŽA č. 7

Kedže podkovovitá časť stavby leží na súkromných pozemkoch, v tejto PD sa stavebné zásahy len doporučujú – jestvujúce torzo sa zakonzervuje ochrannými riadkami koruny a na základe zistení archeologického výskumu sa vytiahnu muriá do výšky cca 1m s ruinaľne zvlínenou zamačínovanou korunou (nie je v rozpočte tejto PD).

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

Pôvodne niekoľko-podlažná veža mestského opevnenia na podkovovitom pôdoryse sa zachovala už len v nepatrnom zvyšku nadzemného muriá aj to jej na malej časti pôdorysu.

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

VEŽA č. 6

Stavebné práce sa obmedzia iba na sprehľadnenie architektonickej situácie v mieste pôvodného stupu z odchode – ruinaľne zväčšený otvor vstupu sa v kamennom murié domodeluje do pôvodného tvaru podľa analógických prípadov zachovaných veží, tehlová zamurovka sa vymuruje ustúpená od líca.

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

na dvojnasobný napuštací náter Tikkurila Valti base.
 Povrchová úprava bude napodobňovať sivé zostarnuté drevo – sivá lazúra Tikkurila kiwi impregnovaného tlakovo bezfarebným prostriedkom proti drevokazným škodcom. Navrhovaná je čiastočná náznaková rekonštrukcia ochodze z dubového reziva, a bude premurované.
 Nadväzujúce jestvujúce novodobé muriivo kurtiny je vymurované nevhodným spôsobom v siluete zvlíneneho muriiva a koruna ochráni mačtinami suchomilných tráv.
 Jestvujúca novodobá nadmurovka priľahlej SZ kurtiny s kľúčovou striedňou sa odstráni. Potreba ich prípadnej konsolidácie sa posúdi až podľa ich kondície.

možná existencia zvyškov pôvodných historických omietok, ktoré sa budú prezentovať. Jestvujúce nevhodné väpenno-cementové omietky sa opatrne zoškrabú, predpokladá sa

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

zrekonštruovanej ochodze z mäkkého dreva ostalo len torzo.
 len čiastočne, na fasádach sú aplikované väpenno-cementové omietky, zo v nedávnej minulosti komplexne obnovená, jestvujúce obnovené konštrukcie táto PD rieši Niekoľko-podlažná veža mestského opevnenia na podkovovitom pôdoryse bola

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

VEŽA č. 10

zamáčinovanou korunou.
 archeologického výskumu sa vytiahnu murivá do výšky min. cca 1 m s ruínálne zvlínenou Jestvujúce torzo sa zakonzervuje ochrannými riadkami koruny a na základe zistení

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

pôdorysu.
 zachovala už len v nepatrnom zvyšku nadzemného muriiva aj to lej na malej časti Pôvodne niekoľko-podlažná veža mestského opevnenia na podkovovitom pôdoryse sa

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

VEŽA č. 9

sivá lazúra Tikkurila kiwi na dvojnasobný napuštací náter Tikkurila Valti base.
 drevokazným škodcom. Povrchová úprava bude napodobňovať sivé zostarnuté drevo – z dubového reziva, impregnovaného tlakovo bezfarebným prostriedkom proti Zvyšok ochodze sa odstráni, navrhovaná je čiastočná náznaková rekonštrukcia ochodze prezentovať. Potreba ich prípadnej konsolidácie sa posúdi až podľa ich kondície.

existencia zvyškov pôvodných historických omietok na cca 50% plochy, ktoré sa budú Jestvujúce nevhodné väpenno-cementové omietky sa opatrne zoškrabú, predpokladá sa

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

ochodze z mäkkého dreva ostalo len torzo.
 nerieši, na fasádach sú aplikované väpenno-cementové omietky, zo zrekonštruovanej

VEŽA č. 11 (podľa starého číslovania)

OPIS STAVBY, JEJ STAVEBNO-TECHNICKÝ STAV :

Pôvodne niekoľko-podlažná veža mestského opevnenia na podkovovitom pôdoryse sa v nadzemnej časti nezachovala vôbec, jej lokalizáciu a rozmery musí určiť archeologický výskum.

NÁVRH ARCHITEKTONICKO-STAVEBNÉHO RIEŠENIA:

Keďže podkovovitá časť stavby leží na súkromných pozemkoch, v tejto PD sa stavebné zásahy len doporučujú – na základe zistení archeologického výskumu sa vytiahnu mŕtva do výšky cca 1m s ruinaľne zvlínenou zamačínovanou korunou (nie je v rozpore tejto PD). Jestvujúce plne oplotenie, ktoré nie je v majetku mesta, doporučujeme v úseku prilahom ku veži presíť na priehtadné, aby bola rekonštruovaná veža viditeľná zo strany verejného chodníka (nie je v rozpore tejto PD).

POŽIADAVKA NA REŠTAVRÁTORSKÉ PRÁCE:

- pôvodné omietky konzervovať umelecko-remeselne,
- zachované kamenné články jednej striedne na veži č.1 reštaurátorsky konzervovať,
- v prípade nálezu kamenných článkov v sutinových závaloch budú reštaurátorsky konzervované.

POŽIADAVKA NA ŠPECIALIZOVANÉ VÝSKUMY:

- Pri akýchkoľvek zásahoch do jestvujúcich sutinových závalov sa predpokladá dohľad archeológa, vo vytípanovaných lokalitách bude prebiehať archeologický výskum archeologický výskum je potrebné vykonať v úsekoch, kde je potrebné určiť priebeh zaniknutých kurtín a veží.

- do malty sa ako kamenivo použije kamenná dŕva s vhodným zastúpením frakcií od prachových zložiek až po 1cm, druh kameňa a jeho farebnosť by mala byť totožná s originálom,
- objemový pomer kamenná dŕva : vápno = 3 : 1 , zmes by mala byť tuhšia, nepridávať zbytočne veľa vody. Pri stanovovaní pomeru jednotlivých zložiek (najmä kamennej dŕvy voči vápnu) musí zohľadniť objemové zastúpenie jednotlivých frakcií kamennej dŕvy (prachových častíc, častíc veľkosti piesku až po zrná cca 1cm) versus "mastnota" vápna – jeho schopnosť pojiť danú zmes, nasiakavosť kameňa, Na

J. TECHNOLOGICKÝ NÁVRH OMIETKOVEJ A MALTOVEJ ZMESI:

Uprednostňuje sa aplikovanie pôvodných techník a technológií – používanie kvalitného haseného vápna, respektíve technológiu horúceho vápna vo vápenno-pieskových hrobliach, lomového kameňa triedeného zo sutín, respektíve použitie rovnakého nového pieskovcového materiálu.

Všetko rezivo bude impregnované tlakovo bezfarebným prostriedkom proti drevokazným škodcom. Povrchová úprava exteriérových prvkov – ochodze, bude napodobňovať sivé zostarnuté drevo – sivá lazúra Tikkurila kiwi na dvojnásobný napúšťací náter Tikkurila Valtti base. Krytina drevený štípaný šindel bude dvojito kladený, impregnovaný tlakovo bezfarebným prostriedkom proti drevokazným škodcom.

Podľa povahy novej murovacej malty či omietok zväziť patinovanie povrchu prachom so

zemínou.

I. TECHNOLOGICKÉ POSTUPY:

- Zámernom obnovy je konzervačným prístupom zachovať jestvujúci ruínálny charakter, súčasný stupeň deštrukcie, zamedziť však jej pokračovaniu. Dotváranie a domurávanie sa obmedzuje iba na metodické dopovedanie informácií a sprehľadnenie architektonických súvislostí.
- jestvujúce kapsy a lešenárske diery ponechať a konzervovať, miesta, kde ako výplň bola použitá tehla, tehlu odstrániť a doplniť kameňom,
- zabezpečiť spoľahlivý odtok od líc murív opevnenia - nasýpanou hlinitou zemínou vytvoriť sklon terénu cca 15% od muríva, povrch zatrávniť,
- všetky konštrukcie súkromných vlastníkovo, ktoré zasahujú do riešených kurtín a veží a nie sú majetkom mesta (ploty, brány, presahy striech, vyústenia žlabov, novodobé murivá) budú vlastníkmi upravené podľa doporučení výkresovej dokumentácie, nie sú súčasťou rozpočtu tejto PD.

H. VŠEOBECNÉ ZÁSADY OBNOVY:

v Banskej Štiavnici, december 2012

Ing. arch. Lýdia Chovančová

vypracovali: Ing. arch. Peter Nizňanský

Číslo odpadu	názov a pôvod	góri	množ-stvo	spôsob nakladania s odpadom
17 01	Zmesi betónu, obkladačiek, dlaždíc a keramiky	O	10 m ³	likvidované oprávnenými organizáciami
17 03	Bitúmenové zmesi	O	23 m ³	
17 02	drevo	O	2 m ³	
17 05	vykopaná zemina, neobsahujúca nebezpečné látky – vzniká pri modelácii terénu a sutinových zväzoch	O	10 m ³	
17 09	zmišané odpady zo stavieb a demoliácií, neobsahujúce nebezpečné látky – vzniká pri výstavbe – obaly stavebnín, drevené odrezky	O	20 m ³	

SPECIFIKÁCIA ODPADU :

K. STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- stanovenie pomeru sú nevyhnutné skúšky s materiálom, ktorý sa predpokladá na použitie, pri ktorých sa posúdi aj pevnosť po vytvrdnutí.
- pre najnamáhanejšie povrchy - škárovanie a koruny mŕtva, kde by bolo výhodné urýchliť proces chemického vytvrdnutia – karbonizácie malty, je možné použiť prírodnú hydraulickú prísadu metakaolin (nie cement!). Nutné sú skúšky na stanovenie pomeru,
- povrch škárovania je nutné zatiahnuť za líce kameňov, aby kamene vrhali na škáru tieň, čím sa vernejšie napodobní určitý stupeň zvetrania povrchu mŕtva, povrch škáry po zavädnutí preškrabať, skúškami overiť potrebu patinovania škár prachovou zemínou so sutinou,
- pevnosť malty sa zvyšuje, ak proces tvrdnutia je pomalý a viacnásobne sa kontrolovane opakuje – t.j. je potrebné chrániť mŕtvo pred rýchlym preschnutím zvlášť na slnku a po preschnutí niekoľko krát opätovne vlhčiť,
- obzvlášť pri objemných murovacích prácach je nutné načasovať ich realizáciu tak, aby mŕtvo preschlo do prvých mrazov!